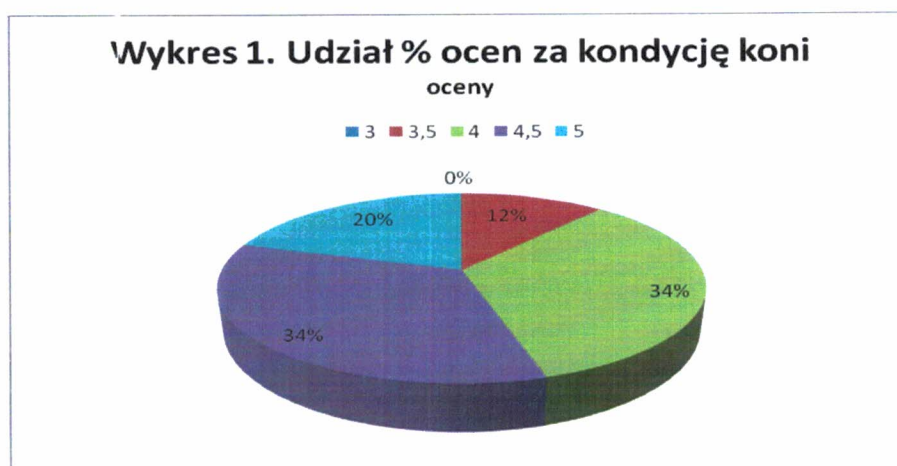

Podsumowanie wyników badań okresowych koni pracujących na trasie Palenica – Włosienica w roku 2019

W okresie od 31 maja do 2 czerwca (I tura badań) oraz 6 lipca (II tura badań) bieżącego roku poddano badaniom okresowym łącznie 331koni (292 w pierwszej turze i 39 w drugiej turze). Na stanowisku usytuowanym w Palenicy Białczańskiej mojej ocenie podlegały: kondycja i pielęgnacja koni w tym także sposób kucia i stan kopyt, rodzaj kielzna i jego dopasowanie, dopasowanie uprzęży, a także rasa i wiek koni.

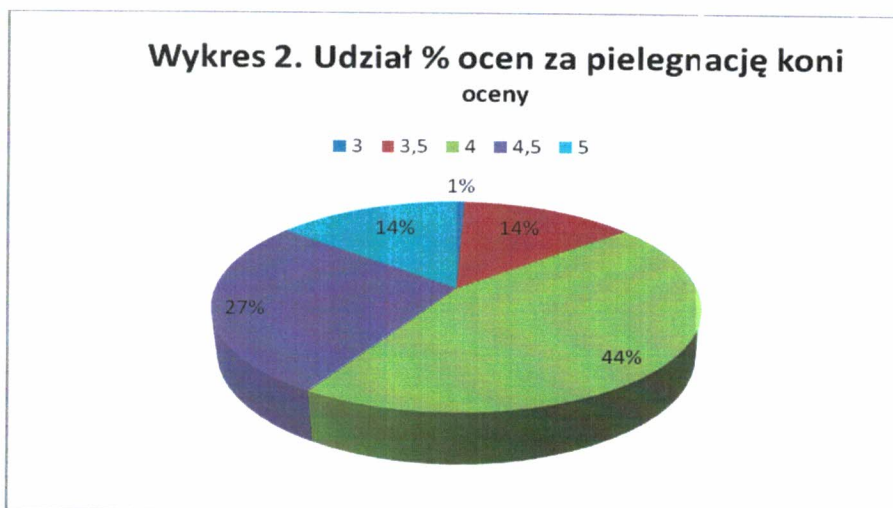
W ocenie, aktualnego na dzień badań, stanu kondycji i pielęgnacji koni posłużyłem się skalą zaproponowaną przez dr hab. Ryszarda Kolstrunga w badaniach z roku 2018 (R. Kolstrung: Wyniki badań koni pracujących na trasie do Morskiego Oka, 2018) obejmującą oceny: od 5.0 – bardzo dobry, dalej 4.5, 4.0, 3.5 do 3 (słaby). W ramach tej oceny brane były pod uwagę parametry takie jak: kondycja konia wraz ze stanem umięśnienia i ewentualnego otłuszczenia konia, pielęgnacja konia, stan kopyt i kucia, stan i dopasowanie uprzęży, rodzaj i dopasowanie kielzna.

Rozkład procentowy ocen przyznanych za kondycję koni, w tym przypadku stopień ich umięśnienia, odżywienia bądź otłuszczenia, przedstawia Wykres 1.

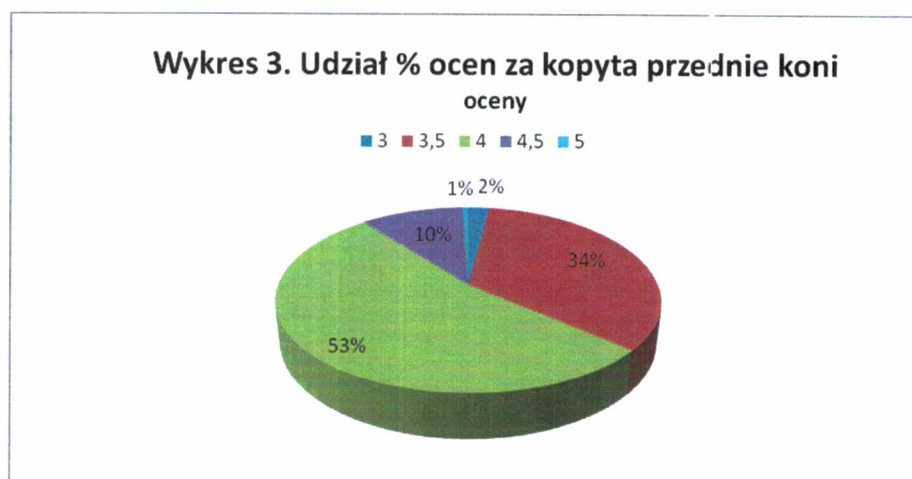
Wśród ocenianych koni aż 54%, czyli 181 osobników, otrzymało ocenę 4.5 i 5 (wartość średnia ocen = 4.31; SD = 0.46). Przyznać należy, i można to uznać za regułę, że zdecydowana większość fiaków dba o swoje konie, co przekłada się na odpowiednie karmienie i pielęgnację. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że 46 i 84 konie uznano za, odpowiednio, zapasione i lekko zapasione. W całej stawce tylko 2 konie uznano za szczupłe.

Także ocena pielęgnacji potwierdza ogólną dbałość właścicieli o swoje konie (Wykres 2.)

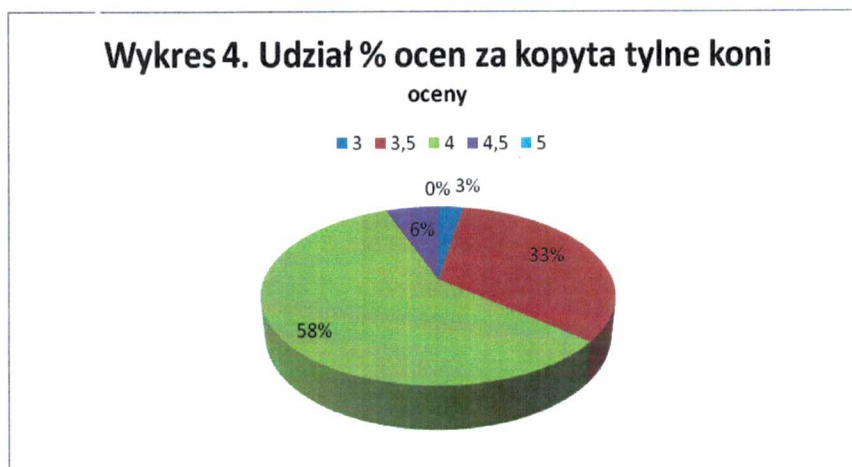

W ocenie tej 137 koni uzyskało noty 4.5-5, a 147 koni noty 4, wartość średnia oceny wyniosła 4.24, natomiast odchylenie standardowe 0.49. Z mankamentów pielęgnacji należy wymienić, występujące u 13 koni, znaczne skrócenie ogona (powyżej stawów skokowych) - u 3 koni było to efektem występowania grzybicy, natomiast u 1 konia wycieraniem o przegrody. Za problem można także uznać występowanie modzeli łokciowej stwierdzonej u 16 koni. Tego rodzaju „odciski” tworzą się u koni na skutek leżenia na twardym podłożu.

W ocenie pielęgnacji koni, szczególną uwagę zwrócono na stan kopyt. Wyniki oceny tego elementu prezentują Wykresy 3 i 4.

Zdecydowana większość koni, bo aż 211 - w przypadku kopyt przednich i 212 - w przypadku tylnych, otrzymała oceny dobre i bardzo dobre (4, 4.5 i 5), jednak ponad 35% stawki była oceniona na 3-3.5. Średnia ocena za kopyta przednie wyniosła 3.87 (SD=0.49), a za kopyta tylne 3.83 (SD=0.61).

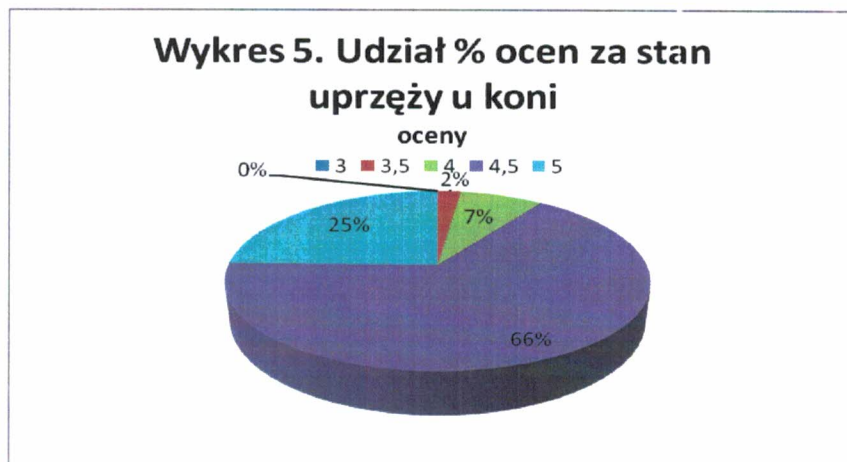

W porównaniu do badań R. Kolstrunga z roku ubiegłego, na plus zaliczyć należy zmniejszenie się liczby koni z wadliwym kuciem, polegającym na dopasowywaniu kopyta do wielkości podkowy, z 53 przypadków do obecnych 31. Niemniej jednak zaobserwowano znaczny wzrost kucia tylnych kopyt zbyt małymi podkowami. Zaobserwowano także, w sumie u 44 koni, występowanie pierścieni na kopytach. Tego rodzaju zmiany nie muszą świadczyć o problemach zdrowotnych, a wpływ na nie mogą mieć czynniki środowiskowe, takie jak cykle pogodowe czy zmiany żywieniowe. Jednak należy na to zwrócić uwagę w kontekście oceny jakości rogu kopytowego i możliwości wystąpienia jego uszkodzeń. Zestawienie wad zaobserwowanych u ocenianych koni prezentuje Tabela 1.

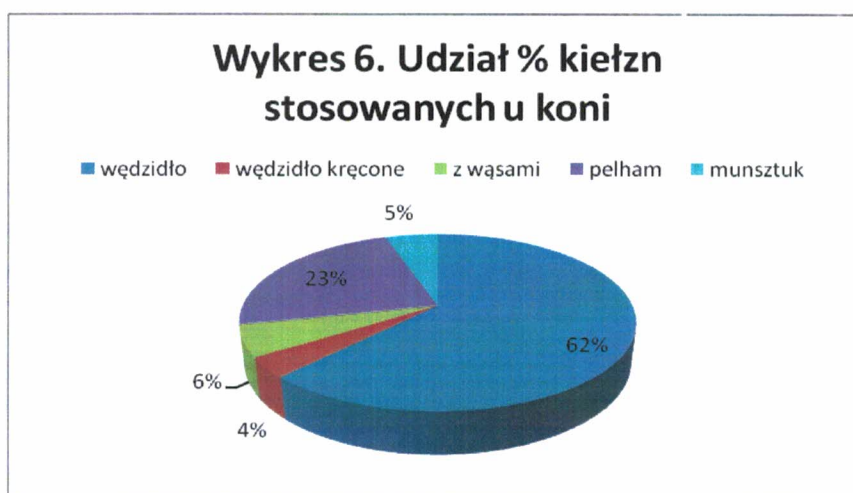
Tabela 1. Liczba koni u których wystąpiły wady kopyt i kucia

	kopyta przednie	kopyta tylne
pierścienie na kopytach	41	3
kopyto ścięte do podkowy	21	10
niskie piętki	16	6
wąskie piętki	22	4
płaskie kopyta	15	5
pęknięcia na kopycie	13	29
małe podkowy	3	22
duża podkowa	1	0
stromo kopyta	0	7
wyrwane gwoździe	0	3

Stan uprzęży analizowanych zaprzęgów w zdecydowanej większości (ponad 90%) został oceniony na poziomie 4.5 – 5, uzyskując w całej ocenie średnią wartość 4.45 (SD=0.31)(Wykres 5). Należy podkreślić dużą dbałość fiaków o wygląd zaprzęgu, co także wiąże się z odpowiednim wyglądem powożących. Do nielicznych mankamentów zastosowanego rzędu zaprzęgowego zaliczono niewłaściwy sposób jego dopasowania: zbyt ciasne chomąto – 17 przypadków, zbyt luźne – 6. W dziewięciu przypadkach zwrócono uwagę na zbyt „luźno zapięte” kielzno, które w większości przypadków poprawiono na miejscu.

W niniejszych badania określono także rodzaj oraz procentowy udział kietzn stosowanych przez fiaków (Wykres 6). Zdecydowana większość używa dla koni kietzno wędzidłowe (206 przypadków), w dalszej kolejności jest to pelham (77 przypadków).

W porównaniu z oceną dokonaną w roku 2018 przez dra hab. R. Kolstrunga zmniejszeniu uległa liczba stosowanych wędzideł kręconych (z 39 sztuk w 2018 roku do 12 sztuk w 2019). Jest to niewątpliwie poprawa na lepsze i skutek uwag, które dr hab. R. Kolstrung kierował do fiaków.

Podsumowując można podkreślić, że porównując wyniki tegorocznej oceny z rezultatami zeszłorocznymi widać zaangażowanie fiaków w poprawę stanu koni i zaprzęgów w zakresie analizowanych przeze mnie elementów. Należy podkreślić, że stan kopyt nadal wymaga szczególnej uwagi ze strony właścicieli koni i podjęcia starań celem ich poprawy i wyeliminowania wad.

Z poważaniem

dr inż. Maciej Dobrowolski